

Bezpłatna Infolinia Państwowej Inspekcji Sanitarnej
dotycząca problemu „dopalaczy”

800 060 800

Jeżeli u swojego dziecka znajdziesz:

- biały lub kolorowy proszek
- susze roślinne
- barwne lub bezbarwne płyny o różnej konsystencji
- wyroby przypominające papierosa
- wyroby przypominające rozpatkę do grilla
- tabletki, kapsułki, listki
- nasiona
- suszone grzybki
- grudki

oraz różnego rodzaju torebki strunowe, fajki, fifki, podgrzewacze, tubki do wdychania, możesz podejrzewać, że twoje dziecko używa „dopalaczy”.

Rodzicu ...

więcej informacji o „dopalaczach”
wraz z wykazem placówek

świadczących pomoc osobom z problemem
używania „dopalaczy” i członkom ich rodzin na terenie
województwa warmińsko-mazurskiego znajdziesz na:

www.oswiata.sanepid.olsztyn.pl

w zakładce „Profilaktyka używania dopalaczy”.

Szanowny Rodzicu ...

W tej ulotce znajdziesz informacje,
które powinny pomóc Ci
zrozumieć problem społeczny
jakim są „dopalacze”.

„Dopalacze” (środki zastępcze),
to określenie używane potocznie dla nazwania
grupy różnych substancji pochodzenia
naturalnego, syntetycznego lub ich mieszanek
o rzekomym bądź faktycznym działaniu
psychoaktywnym.

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski

Państwowa
Inspekcja Sanitarna
woj. warmińsko-mazurskiego

Opracowano przez Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej
Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie.

Z „Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie środków zastępczych - trzy lata zwalczania dopalaczy w Polsce” wynika, że w badaniach produktów przeprowadzonych w latach 2011 - 2013, co do których zachodziło uzasadnione podejrzenie, że stwarzają zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, stwierdzono obecność środków zastępczych oraz zakazanych ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, substancji psychotropowych i środków odurzających.

Jak pokazują doświadczenia, część z tych substancji jest nieznanego pochodzenia i ma niebezpieczne działanie toksyczne dla organizmu. Ich konsumpcja powoduje poważne zatrucia, komplikując tym samym działania medyczne. Podstawowym problemem w medycznej pomocy ofiarom dopalaczy jest nieznaną skład

„Dopalacze - środki zastępcze” ze względu na sposób otrzymania, dzielą się na:

Substancje pochodzenia syntetycznego – działają stymulująco, a efekty ich działania subiektywnie przypominają objawy występujące po życiu amfetaminy czy ekstazy. Występują one w postaci proszku, jednak najczęściej w postaci kapsułek czy tabletek.

Substancje pochodzenia naturalnego – substancje oparte na egzotycznych roślinach oraz mieszankach ziół o działaniu psychoaktywnym. Efekty działania są zróżnicowane w zależności od typu substancji, indywidualnych cech organizmu człowieka oraz przyjętej dawki, najogólniej jednak mają działanie lekko euforyzujące, psychodeliczne oraz halucynogenne.

Gdy zaobserwujesz u swojego dziecka:

- całkowitą utratę kontroli zachowania, brak zdolności oceny sytuacji zewnętrznej, utratę kontaktu z otoczeniem
- nadpobudliwość, rozdrażnienie, napady szału
- stany depresyjne, głęboki strach, napady lęku
- bełkot słowny bądź niemożność wyartykułowania sensownych wypowiedzi
- halucynacje wzrokowo-słuchowe
- bezsensowność
- przekrwienie gałek ocznych
- utratę przytomności

...możesz podejrzewać, że twoje dziecko bierze „dopalacze”.

Pamiętaj, że nie ma jednego wzorca reakcji na przyjętą substancję zawartą w „dopalaczu” – tolerowana przez organizm jednego człowieka, dla innego może być groźną w skutkach trucizną, nawet ze skutkiem śmiertelnym.

Osoby używające dopalacze:

- W porównaniu z użytkownikami narkotyków/alkoholu często przyznają się do ich zażywania, a o braniu wyrażają się w sposób otwarty, bezkrytyczny. Sprawiają wrażenie osób kpiących, szadzących.
- Czują się bezkarnie. Bardzo często używają argumentu o braku metod testowych na wykrycie substancji zawartej w dopalaczach w płynach ustrojowych. Może to rodzić bezsilność rodziców, wychowawców, specjalistów.
- Na poczucie bezkarności wśród użytkowników dopalaczy wpływa również świadomość, że środków zawartych w dopalaczach nie ma w wykazie środków odurzających i substancji psychotropowych, który to wykaz reguluje Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Świadomość problemu oraz silna zależność psychiczna rodzą poczucie bezkarności w radzeniu sobie z problemem. Użytkownicy dopalaczy w zaawansowanej fazie używania informują o „byciu skazanym” na braniu dopalaczy, nie widzą szans na zaprzestanie brania.
- Informują o wrażeniu popadania w obłąd.
- Użytkownicy dopalaczy, w odróżnieniu od użytkowników narkotyków/alkoholu, przyjmują środek nie po to, by regulować za jego pomocą uczucia, lecz po to, by przeżywać nienaturalne stany psychiczne (halucynacje, omamy, urojenia).

Falszywe przekonania na temat „dopalaczy”:

1. **„Dopalacze są bezpieczną alternatywą dla substancji nielegalnych”**
– to, że dopalacz nie zawiera substancji objętych kontrolą prawną, nie jest równoznaczne z tym, że produkt ten jest bezpieczny dla użytkowników.
2. **„Dopalacze są wyrobami kolekcjonerskimi”**
– takie treści widnieją na opakowaniach dopalaczy. Więcej, opakowania dopalaczy opatrzone są treścią ostrzeżenia: „nie do spożycia przez ludzi”. Skoro więc produkty są legalne, przebadane klinicznie (patrz mił nr 1), to dlaczego są „nie do spożycia przez ludzi”. Dając takie ostrzeżenia, osoby dystrybuujące dopalacze „umywają ręce”, nie biorą odpowiedzialności za ewentualne skutki ich spożycia. W taki sposób próbują wszystkich oszukać. Nie liczy się człowiek – liczą się pieniądze.
3. **„Dopalacze są legalne w całej Europie”**
– **nieprawda.**
Niektóre kraje Unii Europejskiej prowadzą bardzo restrykcyjną politykę względem substancji zawartych w dopalaczach. Obowiązująca w tych krajach lista substancji zakazanych obejmuje szerokie ich spektrum, włączając w to większość substancji wchodzących w skład dopalaczy.
4. **„Dopalacze to w większości ziola lub ich mieszanki. Wszystkie są pochodzenia naturalnego – żadnej chemii”**
– **nieprawda.**
Ostatnie badania prowadzone w Austrii, Niemczech, a także w Polsce pokazały, że w składzie dostępnych na rynku dopalaczy „mieszanek ziołowych” znajduje się przynajmniej kilka syntetycznych substancji, a wedle posiadanej obecnie wiedzy żadna z tych substancji nie występuje w naturze.